

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

*a sesizărilor nr. 77g/2025, nr. 125g/2025, nr. 141g/2025, nr. 186g/2025,
nr. 195g/2025 și nr. 196g/2025*

privind excepțiile de neconstituționalitate a articolului 6 alin. (1) pct. 1) literele a), c), d) și f), pct. 2) literele b) și c), alin. (2) și alin. (3¹) din Legea privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale nr. 25 din 4 martie 2016

(persoanele asociate subiectului restricțiilor internaționale)

CHIȘINĂU
17 septembrie 2025

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Sergiu LITVINENCO,
dlui Ion MALANCIUC,
nei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA, *judecători*,
cu participarea nei Tatiana Brumă, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizările înregistrate la 21 martie, 2 iunie, 18 iunie,
15 august, 5 septembrie și 8 septembrie 2025,
Examinând admisibilitatea sesizărilor menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 17 septembrie 2025, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află următoarele sesizări: excepția de neconstituționalitate a articolului 6 alin. (1) pct. 1) lit. f) din Legea privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale, ridicată de dna avocat Ana Fotescu, în interesele dlui Vadim Fotescu, în dosarul nr. 3-2317/2024, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani; excepția de neconstituționalitate a articolului 6 alin. (1) pct. 1) lit. d), alin. (2) și alin. (3¹) din Legea privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale, ridicată de dl avocat Ghenadie Țepordei, în interesele dlui Alexandru Dodon, în dosarul nr. 3-2316/2024, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani; excepția de neconstituționalitate a articolului 6 alineatul (1) pct. 1) literele a) și c), pct. 2) literele b) și c), alineatele (2) și (3¹) din Legea privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale, ridicată de dl avocat Ghenadie Țepordei, în interesele dlui Ianoș Chiper și SRL „Eximservice Broker”, în dosarul nr. 3-2198/2024, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani; excepția de neconstituționalitate a articolului 6 alineatele (1) pct. 1) lit. d), (2) și (3¹) din Legea privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale, ridicată de dl avocat Vitalie Zama, în interesele dlui Sergiu Talpa, în dosarul nr. 3-1771/2024, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani; excepția de neconstituționalitate a articolului 6 alin. (1) pct. 1) lit. e) din Legea privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale, ridicată de dl avocat Vitalie Caldîba, în interesele dlui Valentin Mejinschi, în dosarul nr. 3-1890/2024, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani; și excepția de neconstituționalitate a articolului 6 alineatele (1) pct. 1) literele d) și e), (2) și (3¹) din Legea privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale, ridicată de dl avocat Ghenadie Țepordei, în interesele dlui Viorel Melnic, în dosarul nr. 3-1968/2024, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

2. Sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate au fost trimise la Curtea Constituțională de către dnele judecătoare Cristina Panfil, Elena

Bolocan, Rodica Nicula și Veronica Jomiru-Niculița de la Judecătoria Chișinău, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

3. Având în vedere că sesizările au un obiect similar, Curtea a decis, în conformitate cu pct. 18 din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, conexarea lor într-o singură procedură. Curtea i-a atribuit dosarului numărul 77g/2025.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiilor principale

Dosarul nr. 3-2317/2024 (sesizarea nr. 77g/2025)

4. La 25 ianuarie 2024, printr-un ordin al Serviciului de Informații și Securitate, dl Vadim Fotescu a fost inclus în Lista persoanelor în privința cărora există probe și informații documentate că sunt asociate unui subiect al restricțiilor (Ilan Șor), pe baza articolului 6 alin. (1) pct. 1) lit. f) din Legea privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale.

5. Ulterior, dl Vadim Fotescu a chemat în judecată Serviciul de Informații și Securitate pentru anularea ordinului, în partea includerii sale în această listă.

6. Printr-o încheiere din 18 martie 2025, Judecătoria Chișinău a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate de către reprezentanta reclamantului și a sesizat Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

Dosarul nr. 3-2316/2024 (sesizarea nr. 125g/2025)

7. La 25 ianuarie 2024, printr-un ordin al Serviciului de Informații și Securitate, dl Alexandru Dodon a fost inclus în Lista persoanelor în privința cărora există probe și informații documentate că sunt asociate unui subiect al restricțiilor (Igor Chayka), pe baza articolului 6 alin. (1) pct. 1) lit. d) din Legea privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale.

8. Ulterior, dl Alexandru Dodon a chemat în judecată Serviciul de Informații și Securitate pentru anularea ordinului, în partea includerii sale în această listă.

9. Printr-o încheiere din 30 mai 2025, Judecătoria Chișinău a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate de către reprezentantul reclamantului și a sesizat Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

Dosarul nr. 3-2198/2024 (sesizarea nr. 141g/2025)

10. La 25 ianuarie 2024, printr-un ordin al Serviciului de Informații și Securitate, dl Ianoș Chiper și SRL „Eximservice Broker” au fost incluși în Lista persoanelor în privința cărora există probe și informații documentate că sunt asociate unui subiect al restricțiilor (Ilan Șor). Dl Ianoș Chiper a fost inclus în această listă pe baza articolului 6 alin. (1) pct. 1) literele a) și c), în timp ce SRL „Eximservice Broker” a fost inclus în listă pe baza articolului 6 alin. (1) pct. 2) literele b) și c) din Legea privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale.

11. Ulterior, dl Ianoș Chiper și SRL „Eximservice Broker” au chemat în judecată Serviciul de Informații și Securitate pentru anularea ordinului, în partea includerii lor în această listă.

12. Printr-o încheiere din 9 iunie 2025, Judecătoria Chișinău a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate de către reprezentanții reclamantilor și a sesizat Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

Dosarul nr. 3-1771/2024 (sesizarea nr. 186g/2025)

13. La 25 ianuarie 2024, printr-un ordin al Serviciului de Informații și Securitate, dl Sergiu Talpa a fost inclus în Lista persoanelor în privința cărora există probe și informații documentate că sunt asociate unui subiect al restricțiilor (Vladimir Plahotniuc). Dl Sergiu Talpa a fost inclus în această listă pe baza articolului 6 alin. (1) pct. 1) lit. d) din Legea privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale.

14. Ulterior, dl Sergiu Talpă a chemat în judecată Serviciul de Informații și Securitate pentru anularea ordinului, în partea includerii sale în această listă.

15. Printr-o încheiere din 5 august 2025, Judecătoria Chișinău a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate de către reprezentantul dlui Talpă și a sesizat Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

Dosarul nr. 3-1890/2024 (sesizarea nr. 195g/2025)

16. La 25 ianuarie 2024, printr-un ordin al Serviciului de Informații și Securitate, dl Valentin Mejinschi a fost inclus în Lista persoanelor în privința cărora există probe și informații documentate că sunt asociate unui subiect al restricțiilor (Vladimir Plahotniuc). Dl Valentin Mejinschi a fost inclus în această listă pe baza articolului 6 alin. (1) pct. 1) lit. e) din Legea privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale.

17. Ulterior, dl Valentin Mejinschi a chemat în judecată Serviciul de Informații și Securitate pentru anularea ordinului, în partea includerii sale în această listă.

18. Printr-o încheiere din 24 iulie 2025, Judecătoria Chișinău a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate de către reprezentantul dlui Mejinschi și a sesizat Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

Dosarul nr. 3-1968/2024 (sesizarea nr. 196g/2025)

19. La 25 ianuarie 2024, printr-un ordin al Serviciului de Informații și Securitate, dl Viorel Melnic a fost inclus în Lista persoanelor în privința cărora există probe și informații documentate că sunt asociate unui subiect al restricțiilor (Ilan Șor). Dl Viorel Melnic a fost inclus în această listă pe baza articolului 6 alin. (1) pct. 1) literele d) și e) din Legea privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale.

20. Ulterior, dl Viorel Melnic a chemat în judecată Serviciul de Informații și Securitate pentru anularea ordinului, în partea includerii sale în această listă. Printr-o încheiere din 24 iulie 2025, Judecătoria Chișinău a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate de către reprezentantul dlui Melnic și a sesizat Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

21. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 16
Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 20

Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nicio lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 21

Prezumția nevinovăției

„Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.”

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„[...]”

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 28

Viața intimă, familială și privată

„Statul respectă și ocrotește viața intimă, familială și privată.

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

(3) Avera dobândită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă.

(4) Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii.

(5) Dreptul de proprietate privată obligă la respectarea sarcinilor privind protecția mediului înconjurător și asigurarea bunei vecinătăți, precum și la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii, revin proprietarului.

(6) Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat.”

Articolul 47

Dreptul la asistență și protecție socială

„(1) Statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea, lui și familiei lui, cuprinzând hrana, îmbrăcămintea, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare.

(2) Cetățenii au dreptul la asigurare în caz de: șomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrânețe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzistență, în urma unor împrejurări independente de voința lor.”

Articolul 53

Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică

„(1) Persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

(2) Statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.”

Articolul 126 Economia

„(1) Economia Republicii Moldova este economie de piață, de orientare socială, bazată pe proprietatea privată și pe proprietatea publică, antrenate în concurență liberă.

(2) Statul trebuie să asigure:

a) reglementarea activității economice și administrarea proprietății publice ce-i aparține în condițiile legii;

b) libertatea comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție;

c) protejarea intereselor naționale în activitatea economică, financiară și valutară;

d) stimularea cercetărilor științifice;

e) exploatarea rațională a pământului și a celorlalte resurse naturale, în concordanță cu interesele naționale;

f) refacerea și protecția mediului înconjurător, precum și menținerea echilibrului ecologic;

g) sporirea numărului de locuri de muncă, crearea condițiilor pentru creșterea calității vieții;

h) inviolabilitatea investițiilor persoanelor fizice și juridice, inclusiv străine.”

Articolul 127 Proprietatea

„(1) Statul ocrotește proprietatea.

(2) Statul garantează realizarea dreptului de proprietate în formele solicitate de titular, dacă acestea nu vin în contradicție cu interesele societății.

(3) Proprietatea publică aparține statului sau unităților administrativ-teritoriale.

(4) Bogățiile de orice natură ale subsolului, spațiul aerian, apele și pădurile folosite în interes public, resursele naturale ale zonei economice și ale platoului continental, căile de comunicație, precum și alte bunuri stabilite de lege, fac obiectul exclusiv al proprietății publice.”

22. Prevederile relevante ale Legii privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale nr. 25 din 4 martie 2016 sunt următoarele:

Articolul 6 Persoanele asociate subiectului restricțiilor

„(1) Prin derogare de la prevederile art. 5, în vederea asigurării implementării eficiente a măsurilor restrictive internaționale pe teritoriul Republicii Moldova, cu referire la fiecare subiect al restricțiilor se întocmește o listă a persoanelor în privința cărora există probe, informații documentate că sunt asociate cu subiectul restricțiilor. Din această categorie de persoane fac parte:

1) orice persoană fizică în privința căreia există probe, informații documentate că:

a) este sau a fost în ultimii zece ani beneficiar efectiv al unei persoane juridice de comun cu una dintre persoanele fizice sau juridice subiect al restricțiilor;

b) are sau a avut în ultimii zece ani beneficii financiare, fără a avea statut de salariat sau fără a presta o activitate ce ar urma să fie remunerată, precum și în lipsa oricărui alt temei juridic justificativ pentru recepționarea beneficiilor respective, din partea unei persoane juridice al cărei beneficiar efectiv a fost/este una dintre persoanele fizice sau juridice subiect al restricțiilor;

c) are sau a avut în ultimii zece ani relații comune de afaceri cu una din persoanele fizice sau juridice subiect al restricțiilor sau cu persoanele juridice ale căror beneficiar efectiv a fost/este una dintre persoanele fizice sau juridice subiect al restricțiilor;

[Art. 6 alin. (1), pct. 1) lit. c) abrogată prin LP116 din 16.05.24, MO223-225/24.05.24 art.326; în vigoare 24.05.24]

d) este sau a fost în ultimii zece ani fondator ori deținător al unor acțiuni sau cote-părți ale unei persoane juridice despre care există informații documentate că beneficiar efectiv a fost/este una din persoanele fizice sau juridice subiect al restricțiilor;

e) este sau a fost în ultimii zece ani administrator sau gestionar efectiv al unei persoane juridice al cărei beneficiar efectiv a fost/este una dintre persoanele fizice sau juridice subiect al restricțiilor;

f) a înregistrat/înregistrează pe numele său sau a acordat/acordă suport la înregistrarea pe numele persoanelor terțe a unor drepturi, a unor bunuri imobile sau mobile, a unor persoane juridice care aparțineau/apartțin uneia dintre persoanele fizice sau juridice subiect al restricțiilor sau unei persoane juridice al cărei beneficiar efectiv a fost/este una dintre persoanele fizice sau juridice subiect al restricțiilor;

2) orice persoană juridică în privința căreia există informații documentate că:

a) una dintre persoanele fizice sau juridice subiect al restricțiilor, în ultimii zece ani, a fost unicul fondator sau a deținut, personal sau prin persoane interpuse, mai mult de 25% de acțiuni sau cote-părți;

a¹) una dintre persoanele fizice sau juridice subiect al restricțiilor deține, personal sau prin persoane interpuse, mai mult de 25% de acțiuni sau cote-părți, dar nu are sub control persoana juridică respectivă;

b) beneficiar efectiv al acesteia este sau a fost în ultimii zece ani o persoană fizică sau juridică subiect al restricțiilor;

[Art. 6 alin. (1), pct. 2) lit. b) modificată prin LP116 din 16.05.24, MO223-225/24.05.24 art.326; în vigoare 24.05.24]

c) are sau a avut în ultimii cinci ani relații comune de afaceri cu o persoană fizică sau juridică subiect al restricțiilor sau cu o persoană juridică al cărei beneficiar efectiv este/a fost o persoană fizică sau juridică subiect al restricțiilor;

[Art. 6 alin. (1), pct. 2) lit. c) abrogată prin LP116 din 16.05.24, MO223-225/24.05.24 art.326; în vigoare 24.05.24]

d) inițiază sau a inițiat în ultimii cinci ani raporturi juridice pentru apariția sau stingerea unor drepturi sau obligații la indicația sau în interesul unei persoane fizice sau juridice subiect al restricțiilor.

(2) Lista persoanelor în privința cărora există probe, informații documentate că sunt asociate subiectului restricțiilor se elaborează și se actualizează de către Serviciul de Informații și Securitate, care colaborează în acest sens cu Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, Banca Națională a Moldovei și cu alte autorități publice cu competențe incidente în domeniul dat. Orice propunere de includere/excludere a unei persoane pe/de pe listă, înaintată de către autoritățile respective în adresa Serviciului de Informații și Securitate, este însoțită de o bază justificativă ce include, cel puțin, indicarea categoriei concrete de subiecți din lista prevăzută la alin. (1), precum și probele, informațiile documentate ce atestă argumentarea atribuirii persoanei în categoria respectivă. Serviciul de Informații și Securitate exclude o persoană inclusă anterior în listă dacă au încetat cauzele și condițiile care au justificat

inclusiunea acestei persoane în listă sau dacă au survenit alte circumstanțe obiective legate de interesele superioare ale statului.

(3) Lista prevăzută la alin. (2), precum și modificările la aceasta se aprobă prin ordin al directorului Serviciului de Informații și Securitate. Ordinul prin care se include/exclude o persoană în/de pe listă se comunică destinatarului conform prevederilor Codului administrativ și poate fi contestat potrivit procedurii de contencios administrativ doar după parcurgerea procedurii prealabile. Contestarea ordinului în instanța judecătorească nu suspendă executarea acestuia.

(3¹) Prin derogare de la prevederile Codului administrativ, procedurile administrative inițiate de către Serviciul de Informații și Securitate în condițiile alin. (3) se rezumă la examinarea documentelor justificative existente, remise de către autoritățile competente, emiterea actelor administrative individuale privind includerea și/sau excluderea unor subiecți din lista persoanelor în privința cărora există suspiciuni că sunt asociate unui subiect al restricțiilor internaționale și notificarea persoanelor vizate după emiterea ordinului. Prevederile art. 70 și 71 din Codul administrativ nr. 116/2018 nu se aplică.

(4) Persoanele prevăzute la alin.(1) nu sunt echivalente după statut cu subiecții restricțiilor, însă, pentru evitarea unor tentative de eludare a măsurilor restrictive internaționale care ar implica și o participare a acestora, cu referire la activitățile și tranzacțiile în care aceste persoane sunt parte, entitățile raportoare prevăzute la art. 4 din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului întreprind măsuri de precauție sporită privind clienții prevăzute la art. 8 din legea menționată. Prevederile Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului se aplică corespunzător cu referire la procedura detaliată de realizare a măsurilor respective, cu excepțiile stabilite de prezenta lege.

(5) Pentru asigurarea implementării măsurilor prevăzute la alin. (4), ordinul directorului Serviciului de Informații și Securitate prin care se aprobă lista persoanelor în privința cărora există probe, informații documentate că sunt asociate subiectului restricțiilor, precum și orice ordin prin care aceasta se modifică se comunică, în termen de 3 zile lucrătoare de la emitere, Serviciului Fiscal de Stat, Agenției Servicii Publice și tuturor organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, prevăzute la art. 15 din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, în vederea comunicării subsecvente a ordinului respectiv către entitățile raportoare.

(6) În cazul identificării unor probe, informații documentate cu privire la faptul că printr-o activitate sau tranzacție se urmărește eludarea măsurilor restrictive internaționale, Agenția Servicii Publice, precum și alte autorități publice care depistează aceasta în exercițiul atribuțiilor legale raportează, în termen de 24 de ore din momentul identificării acestora, Serviciului Fiscal de Stat. Entitățile raportoare stabilite la art. 4 alin. (1) din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, în același termen de 24 de ore, informează Serviciul Fiscal de Stat despre activitățile sau tranzacțiile în privința cărora există suspiciuni că urmăresc eludarea măsurilor restrictive internaționale. Agenția Servicii Publice și entitățile raportoare indicate la art. 4 alin. (1) din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului se abțin de la executarea activităților și a tranzacțiilor până la recepționarea deciziei emise de către Serviciul Fiscal de Stat în conformitate cu prevederile alin. (8) din prezentul articol.

(7) Mecanismul și modelul de raportare a informațiilor prevăzute la alin. (6) sunt stabilite prin ordin al directorului Serviciului Fiscal de Stat.

(8) Serviciul Fiscal de Stat poate solicita de la Serviciul de Informații și Securitate și de la Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor furnizarea informațiilor suplimentare despre datele deținute în privința subiecților restricțiilor pe marginea activității sau tranzacției raportate și efectuează în paralel verificările necesare în termen de 30 de zile de la data raportării. Activitatea sau tranzacția raportată se sistează pe un termen de până la 30 de zile prin decizie a Serviciului Fiscal de Stat, care are dreptul să aplice și să ridice măsuri asigurătorii asupra bunurilor, inclusiv asupra mijloacelor bănești. Termenul

pentru care se sistează activitatea sau tranzacția poate fi prelungit de către Serviciul Fiscal de Stat cel mult de trei ori, pentru intervale identice de 30 de zile. Abținerea entităților raportoare conform alin.(6) de la executarea activităților și tranzacțiilor încetează doar ca urmare a revocării de către Serviciul Fiscal de Stat a deciziei de sistare, în condițiile alin. (9).

(9) În termenul în care activitatea sau tranzacția a fost sistată conform alin. (8), Serviciul Fiscal de Stat întreprinde măsuri pentru a identifica dacă beneficiarul efectiv al activității sau al tranzacției este un subiect al restricțiilor. În cazul confirmării, Serviciul Fiscal de Stat dispune blocarea conform art. 29, iar în cazul în care acest fapt nu se confirmă, Serviciul dispune revocarea deciziei de sistare.

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului sesizării nr. 77g/2025

23. Autorul acestei excepții susține că includerea unei persoane în lista persoanelor asociate subiectului restricțiilor pe baza articolului 6 lit. f) din Lege trebuie să cunoască limite temporale în intervalul cărora să fie examinate faptele relevante, *i.e.* dacă o persoană a înregistrat în numele său sau a sprijinit înregistrarea în numele persoanelor terțe a unor drepturi, a unor bunuri imobile sau mobile, a unor persoane juridice care aparțineau uneia dintre persoanele fizice sau juridice subiect al restricțiilor sau unei persoane juridice al cărei beneficiar efectiv a fost sau este una dintre persoanele fizice/juridice subiect al restricțiilor. Autorul mai susține că, prin comparație, celelalte condiții care conduc la includerea persoanelor în această listă sunt limitate temporal la termenul de zece ani, condiția prevăzută la litera f) fiind unica fără o asemenea limită. În opinia sa, omisiunea de a prevedea un termen limită pentru exercitarea controlului generează o discriminare și împiedică persoana să-și exercite dreptul de a solicita excluderea sa din actul administrativ individual defavorabil.

24. De asemenea, autorul argumentează că nu există o bază legală clară care ar acorda competențe Serviciului de Informații și Securitate privind investigarea persoanelor pentru a fi incluse în listele persoanelor asociate subiectului restricțiilor. Astfel, norma contestată nu întrunește standardele calității legii, mai exact claritatea și previzibilitatea.

25. Prin urmare, autorul sesizării susține că norma contestată contravine articolelor 4 alin. (1) și (2), 16 alin. (1) și (2), 23 alin. (1) și (2), 39 alin. (1) și (2), 46 alin. (1), 47 alin. (1), 53 alin. (1) și 54 din Constituție.

B. Argumentele autorului sesizării nr. 125g/2025

26. Autorul acestei excepții susține că includerea unei persoane în lista persoanelor asociate subiectului restricțiilor implică imixtiuni în dreptul acesteia la viața privată, în dreptul de proprietate, în libertatea exercitării activității de întreprinzător, în dreptul la nediscriminare și în dreptul la un proces echitabil, deoarece presupune o monitorizare permanentă a relațiilor de afaceri și a informațiilor despre persoană și despre bunurile sale.

27. Totodată, autorul susține că includerea în această listă a persoanelor cu privire la care nu există probe care să demonstreze o implicare directă în activități care atrag sancțiuni internaționale conduce la o prezumție a

culpabilității, contravine prezumției nevinovăției și principiului fundamental al răspunderii individuale.

28. În opinia autorului, aceste prevederi nu îndeplinesc standardul calității legii, în sensul previzibilității, deoarece nu sunt reglementate procedura, termenele, competențele și tehnicile de investigare, precum și limitele aplicării lor.

29. Prin urmare, autorul sesizării susține că norma contestată contravine articolelor 1 alin. (3), 4, 9, 16, 20, 21, 28, 46 alin. (2)-(4), 54, 126 și 127 alin. (2) din Constituție.

C. Argumentele autorului sesizării nr. 141g/2025

30. Autorul excepției prezintă argumente similare cu cele ale autorului sesizării nr. 125g/2025. Acesta susține că includerea unei persoane în lista persoanelor asociate subiectului restricțiilor implică imixtiuni în dreptul acesteia la viața privată, în dreptul de proprietate, în libertatea exercitării activității de întreprinzător, în dreptul la nediscriminare și în dreptul la un proces echitabil, deoarece presupune o monitorizare permanentă a relațiilor de afaceri și a informațiilor despre persoană și despre bunurile sale.

31. Totodată, autorul susține că includerea în această listă a persoanelor în privința cărora nu există probe care să demonstreze o implicare directă în activități ce ar atrage sancțiuni internaționale contravine prezumției nevinovăției și principiului fundamental al răspunderii individuale.

32. În opinia autorului, aceste prevederi nu îndeplinesc standardul calității legii, în sensul previzibilității, deoarece nu sunt reglementate procedura, termenele, competențele și tehnicile de investigare, precum și limitele aplicării lor.

33. Prin urmare, autorul sesizării susține că norma contestată contravine articolelor 1 alin. (3), 4, 9, 16, 20, 21, 28, 46 alin. (2)-(4), 54, 126 și 127 alin. (2) din Constituție.

D. Argumentele autorului sesizării nr. 186g/2025

34. Autorul excepției prezintă argumente identice cu cele ale autorului sesizărilor nr. 125g/2025 și nr. 141g/2025. Acesta susține că includerea unei persoane în lista persoanelor asociate subiectului restricțiilor implică imixtiuni în dreptul acesteia la viața privată, în dreptul de proprietate, în libertatea exercitării activității de întreprinzător, în dreptul la nediscriminare și în dreptul la un proces echitabil, deoarece presupune o monitorizare permanentă a relațiilor de afaceri și a informațiilor despre persoană și despre bunurile sale.

35. Totodată, autorul susține că includerea în această listă a persoanelor în privința cărora nu există probe care să demonstreze o implicare directă în activități ce ar atrage sancțiuni internaționale contravine prezumției nevinovăției și principiului fundamental al răspunderii individuale.

36. În opinia autorului, aceste prevederi nu îndeplinesc standardul calității legii, în sensul previzibilității, deoarece nu sunt reglementate procedura, termenele, competențele și tehnicile de investigare, precum și limitele aplicării lor.

37. Prin urmare, autorul sesizării susține că norma contestată contravine articolelor 1 alin. (3), 4, 9, 16, 20, 21, 28, 46 alin. (2)-(4), 54, 126 și 127 alin. (2) din Constituție.

E. Argumentele autorului sesizării nr. 195g/2025

38. Autorul excepției afirmă că prin adoptarea articolului 6 alin. (1) pct. 1) lit. e) din Legea privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale, legislatorul a încălcat principiul proporționalității. Reclamantul nu a fost condamnat și nici nu are calitatea de bănuț, învinuit sau inculpat în vreo cauză penală.

39. Totodată, autorul susține că norma contestată nu instituie o sancțiune individuală, ci o răspundere generală pentru orice persoană care a deținut funcția de administrator, chiar dacă nu a comis ilegalități în procesul de îndeplinire a obligațiilor de serviciu.

40. În opinia autorului, aceste prevederi nu îndeplinesc standardul calității legii, în sensul previzibilității, deoarece nu sunt reglementate procedura, termenele, competențele și tehnicile de investigare, precum și limitele aplicării lor.

41. Autorul sesizării susține că norma contestată contravine articolului 127 din Constituție.

F. Argumentele autorului sesizării nr. 196g/2025

42. Autorul excepției contestă articolul 6 alineatele (1) pct. 1) literele d) și e), (2) și (3¹) din Legea privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale. Acesta afirmă că prevederile legale contestate nu reglementează procedura de investigare, termenele, competențele și tehnicile de investigare, precum și limitele aplicării lor.

43. Totodată, autorul susține că includerea persoanei în listă are ca efect monitorizarea permanentă și pe un termen nelimitat a relațiilor de afaceri, obținerea informațiilor suplimentare despre persoană, despre natura și sursa relațiilor de afaceri, despre sursa bunurilor care aparțin persoanei, despre scopul activității sale, implicând imixțiuni în dreptul la viața privată.

44. În opinia autorului, normele contestate operează cu noțiuni nedefinite: „informații documentate”, „beneficiar efectiv”, „gestionar efectiv”, „autorități publice cu competențe incidente în domeniul dat”, „documente justificative existente”. Aceste formulări ar fi în disonanță cu exigențele clarității și previzibilității legii.

45. Autorul sesizării prezintă considerente prin referire la articolele 16, 21, 28 și 126 alineatele (1) și (2) literele b) și h) din Constituție.

G. Aprecierea Curții

46. Examinând admisibilitatea sesizărilor, Curtea reține următoarele.

47. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în această cauză a unor prevederi din Legea privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale, ține de competența *ratione materiae* a Curții.

48. Curtea constată că sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate sunt formulate de subiecte cărora li s-a acordat acest drept, fiind ridicate de reprezentanții unor părți la procese de judecată.

49. Excepțiile de neconstituționalitate au fost ridicate în cauze care au ca obiect anularea ordinelor Serviciului de Informații și Securitate prin care au fost elaborate și adoptate listele persoanelor asociate subiectelor restricțiilor internaționale. Curtea admite că dispozițiile contestate ar putea fi aplicate la soluționarea cauzelor în fond.

50. Curtea observă că normele prevăzute la articolul 6 alin. (1) pct. 1) lit. c) și pct. 2) lit. c) din Legea privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale au fost abrogate prin Legea nr. 116 din 16 mai 2024. Totuși, în jurisprudența sa, Curtea a reținut că excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată atât în privința normelor în vigoare, cât și în privința normelor abrogate, dacă sub imperiul acestora s-au născut raporturi juridice care continuă să producă efecte, iar norma este aplicabilă în cazul raporturilor juridice litigioase și este determinantă pentru soluționarea cauzei (a se vedea DCC nr. 90 din 19 septembrie 2019, § 16; DCC nr. 5 din 19 ianuarie 2023, § 19).

51. Curtea menționează că textele contestate, conținute de articolul 6 alin. (1) pct. 1) literele a), c), d), e) și f), pct. 2) literele b) și c), alin. (2) și alin. (3¹) din Legea privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale, nu au mai făcut obiectul controlului de constituționalitate.

52. Curtea notează că o altă condiție obligatorie pentru ca o excepție de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Astfel, Curtea va analiza, prin prisma argumentelor autorilor sesizărilor, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (a se vedea DCC nr. 156 din 5 decembrie 2024, § 20; DCC nr. 193 din 21 decembrie 2023, § 16).

53. Autorii sesizărilor și-au bazat excepțiile de neconstituționalitate pe articolele 1 alin. (3) (*preeminența dreptului*), 4 (*drepturile și libertățile omului*), 9 (*principiile fundamentale privind proprietatea*), 16 (*egalitatea*), 20 (*accesul liber la justiție*), 21 (*prezumția de nevinovăție*), 23 (*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*), 28 (*viața intimă, familială și privată*), 46 alin. (2), (3), (4) (*dreptul la proprietatea privată și protecția acesteia*), 53 alin. (1) (*dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică*), 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*), 126 (*economia*), 127 alin. (2) (*proprietatea*) din Constituție.

54. Curtea notează că articolele 1 alin. (3), 4, 9, 16 și 54 din Constituție au un caracter general, constituie imperative care stau la baza oricăror reglementări, nu pot reprezenta repere individuale și separate și pot fi invocate, de regulă, dacă li se constată aplicabilitatea împreună cu alte dispoziții din Constituție (a se vedea DCC nr. 45 din 27 aprilie 2023, § 18; DCC nr. 17 din 21 martie 2024, § 23; DCC nr. 26 din 2 aprilie 2024, § 23; DCC nr. 50 din 4 iunie 2024, § 26).

55. Examinând excepțiile de neconstituționalitate, Curtea observă că autorii sesizărilor au pretins că prevederile contestate îngăduiesc accesul liber la justiție, în sensul limitării dreptului de a contesta actul administrativ pe baza expirării termenului de exercitare a controlului. Cu toate acestea, Curtea reține că legislatorul a stabilit un cadru procedural pentru exercitarea acestui drept. Astfel, autorii sesizărilor au ridicat excepția de neconstituționalitate în fața unei

instanțe care are competența deplină de a examina contestațiile împotriva ordinului Serviciului de Informații și Securitate, fapt care denotă că accesul la justiție a fost exercitat în mod efectiv. Astfel, Curtea constată că articolul 20 din Constituție nu este afectat.

56. Curtea observă că autoarea sesizării nr. 77g/2025 a susținut că lipsa unor limite temporale pentru a stabili dacă o persoană este asociată subiectului restricțiilor sau nu este discriminatorie. Și autorul sesizării nr. 196g/2025 invocă principiul nediscriminării, însă fără să prezinte argumente. Curtea reamintește că egalitatea în fața legii presupune lipsa oricărei discriminări directe sau indirecte. Pentru a constata existența unei discriminări, Curtea analizează faptele prezentate prin prisma unui test. Astfel, discriminarea are loc atunci când persoanele care se află în situații asemănătoare sunt tratate în mod diferit (discriminare directă) sau atunci când persoanele care se află în situații diferite sunt tratate în același mod (discriminare indirectă), cu excepția cazului în care un astfel de tratament este justificat în mod obiectiv și rezonabil. Curtea notează că o condiție primordială pentru existența tratamentului diferențiat o reprezintă caracterul comparabil al situațiilor (a se vedea, în acest sens, HCC nr. 2 din 12 ianuarie 2021, § 21; HCC nr. 16 din 20 mai 2021, § 39; HCC nr. 35 din 9 noiembrie 2021, § 152). Curtea reține că autoarea sesizării nr. 77g/2025 nu invocă un criteriu protejat, ci o serie de condiții diferite impuse de lege persoanelor asociate subiectului restricțiilor. Astfel, dispozițiile articolului 6 din Legea privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale prevăd pentru anumite criterii o limită temporală. În interiorul acestei limite temporale este examinată activitatea persoanei. În cazul criteriului prevăzut la litera f) din același articol, legea nu prevede niciun termen. Totuși, având în vedere faptul că Curtea a constatat că articolul 20 din Constituție nu este incident, Curtea constată că nu este incident nici articolul 16 din Constituție, pe care autoarea l-a raportat la articolul 20.

57. De asemenea, autorii sesizărilor au afirmat că o eventuală includere în lista persoanelor asociate subiectului restricțiilor ar încălca prezumția nevinovăției și principiul responsabilității individuale. Pentru a examina o cerere care pretinde încălcarea acestor drepturi, Curtea Europeană stabilește, în primul rând, dacă procedurile în discuție implică stabilirea unei acuzații în materie penală (a se vedea *Allen v. Regatul Unit [MC]*, 12 iulie 2013, § 95, și, *mutatis mutandis*, DCC nr. 81 din 18 iulie 2023, § 23). Și Curtea Constituțională aplică această condiție. Curtea observă că includerea în lista persoanelor asociate subiectului restricțiilor atrage și aplicarea măsurilor de precauție sporită prevăzute la articolul 8 al Legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului nr. 308 din 22 decembrie 2017. Analizând natura juridică a acestor măsuri, Curtea constată că ele nu au un caracter punitiv, nu echivalează cu o sancțiune juridică sau cu o constatare a vinovăției, dar reprezintă metode de evaluare și de prevenție a riscurilor de securitate. Așadar, includerea în lista persoanelor asociate subiectului restricțiilor nu echivalează cu o acuzație în materie penală. Din aceste motive, Curtea nu constată incidența articolului 21 din Constituție.

58. Cu referire la incidența articolelor 28, 46, 53 alin. (1), 126 și 127 din Constituție, Curtea menționează că autorii excepțiilor nu au motivat în ce măsură prevederile contestate afectează normele constituționale menționate. Astfel, Curtea subliniază că simpla enumerare a unor articole din Constituție,

precum și citarea unor considerente din jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului, în lipsa unei argumentări proprii, nu reprezintă critici veritabile de neconstituționalitate (a se vedea DCC nr. 114 din 26 septembrie 2023, § 16; DCC nr. 86 din 25 iulie 2024, § 25). Curtea a subliniat cu mai multe ocazii că nu-i poate înlocui pe autorii excepțiilor la formularea argumentelor de neconstituționalitate, pentru că astfel ar efectua un control din oficiu (a se vedea DCC nr. 93 din 1 august 2023, § 23; DCC nr. 46 din 14 mai 2024, § 20).

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 27 alineatele (2) și (4) lit. d), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

D E C I D E:

1. *Se declară inadmisibile* sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate a articolului 6 alin. (1) pct. 1) literele a), c), d), e) și f), pct. 2) literele b) și c), alin. (2) și alin. (3¹) din Legea privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale nr. 25 din 4 martie 2016, ridicate de dna avocat Ana Fotescu în interesele dlui Vadim Fotescu, de către dl avocat Ghenadie Țepordei în interesele dlui Alexandru Dodon, dlui Ianoș Chiper și dlui Viorel Melnic, de către dl avocat Vitalie Zamă în interesele dlui Sergiu Talpă, de către dl avocat Vitalie Caldîba în interesele dlui Valentin Mejinschi, în dosarele nr. 3-2317/2024, nr. 3-2316/2024, nr. 3-2198/2024, nr. 3-1771/2024, nr. 3-1890/2024 și nr. 3-1968/2024, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 17 septembrie 2025
DCC nr. 131
Dosarul nr. 77g/2025